

**PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA
W PRZEDSZKOLU, SP i LO,
POSTĘPOWANIE
W SYTUACJACH TRUDNYCH.**

**w Zespole Szkół Ogólnokształcących
w Helu**

Działania interwencyjne

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy/pedagogowi/dyrektorowi (w sytuacji, gdy nie ma wymienionych osób – zawiadamia psychologa/pedagoga specjalnego) .
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności oraz obecności pedagoga/psychologa.
- W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej najpierw wdramy działania naprawcze typu: rozmowy z psychologiem/pedagogiem, warsztaty tematyczne w klasie oraz mniejszych grupach uczniów, pogadanki na godzinach wychowawczych.
- Jeżeli powyższe działania nie przynoszą poprawy w zachowaniu ucznia, wtedy można zaproponować rodzicom konsultację psychologiczną na zewnątrz szkoły – stała psychoterapia, konsultacje z poradniami psychologicznymi lub ośrodkami terapeutycznymi.
- Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję .
- Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

II. W przypadku, gdy nauczyciel (inny pracownik szkoły) zauważy, że uczeń pali papierosy:

- Powinien poinformować o tym wychowawcę klasy lub pedagoga.
- Wychowawca (w porozumieniu z pedagogiem) wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko. Rozmowa odbywa się w obecności pedagoga lub dyrektora szkoły. Rodzic zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
- Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczno - ostrzegawczą z uczniem.
- Pedagog/wychowawca rozszerza działania wychowawczo-profilaktyczne w kierunku przeciwdziałania uzależnieniom – pogadanki, warsztaty, projekcje, rozmowy itp.
- Uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów.
- W przypadku palenia papierosów stosuje się punkty ujemne Wewnętrzny Systemu Oceniania Zachowania.

III. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

- Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy/pedagoga szkolnego lub innego specjalistę.
- Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- W przypadku, gdy uczeń swoim zachowaniem i stanem zdrowia stwarza zagrożenie dla swego życia lub zdrowia innych osób, nauczyciel/pedagog wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości i udzielenia pomocy medycznej.
- Zawiadamia o incydencie dyrektora szkoły.
- Powiadamia telefonicznie rodziców i zobowiązuje ich do odebrania dziecka ze szkoły.
- Gdy rodzice odmawiają przyjscia do szkoły bądź kontakt z nimi jest niemożliwy, albo zachowanie nieletniego przed przybyciem rodziców daje powody do interwencji policji, dyrektor szkoły zawiadamia policję.
- W porozumieniu z policją – specjalistą ds. nieletnich/dzielnicowym - szkoła/policja uzgadnia sposób dalszego postępowania wobec ucznia bądź jego rodziców.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel/pedagog szkolny zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
- Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

V. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
 - O swoich spostrzeżeniach powiadamia pedagoga/ dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
 - W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
 - Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, pedagog szkolny, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji.

Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- ✓ Posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- ✓ Wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- ✓ Udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- ✓ Wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy

o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

VI. Procedura postępowania nauczycieli na wypadek ujawnienia PRZEMOCY

(Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej. Psychiczna - naruszenie godności osobistej. Seksualna - naruszenie intymności. Ekonomiczna - naruszenie własności. Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.)

- Nauczyciel, który zauważy zachowanie przemocowe ucznia/uczniów lub zostanie o nim poinformowany zgłasza ten fakt wychowawcy klasy lub pedagogowi.
- Wychowawca/pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniami mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia.
- W przypadkach, gdy działanie przemocowe jest skierowane na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu, wychowawca/ pedagog szkolny wraz z uczniem ustala, w jaki sposób uczeń może naprawić (zminimalizować) efekty swojego działania. Informuje dyrektora szkoły i rodziców.
- W przypadku, gdy przemoc skierowana jest przeciwko drugiemu uczniowi/osobie dorosłej wychowawca/ pedagog szkolny przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia. Wdraża się działania naprawcze typu: rozmowy z psychologiem szkolnym, pogadanki w klasie, warsztaty profilaktyczne, rozmowy z rodzicami, obserwacje zachowania ucznia, który stosował agresję oraz ucznia doznającego przemocy – zaopiekowanie się obydwojma.

W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub

przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego stosuje się następujące postępowanie:

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- ✓ niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ✓ ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- ✓ przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- ✓ powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- ✓ niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- ✓ zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozbój na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiara czynu

karalnego:

- ✓ udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
- ✓ niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ✓ powiadomienie rodziców ucznia,
- ✓ niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel.997 lub 112.

VII. Procedury reagowania w przypadku CEBERPRZEMOCY (dotyczą ucznia

– sprawcy, uczenia- ofiary oraz uczenia – świadka/odbiorcy)

- uczeń ofiara lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę/pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska.
- pedagog szkolny i dyrektor szkoły powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
- do szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu. Nie wolno konfrontować sprawcy z ofiarą!
- ważną rolę w zabezpieczeniu dowodów ma nauczyciel informatyki/informatyka szkolnego, który pomoże w ustaleniu sprawcy.

Zabezpieczenie dowodów

- Pedagog szkolny gromadzi w swojej dokumentacji dowody, które powinny być zarejestrowane, zapisane. Trzeba zanotować, kiedy je otrzymano, ich treść, adres mail, numer telefonu, adres strony internetowej, na której pojawiły się szkodliwe treści.
- Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego nauczyciela powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakies dowody, powinny być załączone do dokumentacji.

Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania z dyktafonu czy filmy)
- komunikatory (w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować).
- strona www (można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza CTRL i Print Screen, a następnie wykonać operację Wklej w dokumencie Word lub Paint).
- e-mail (trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości).

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy:

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania:

- Przeprowadzenie rozmowy z uczniem- sprawcą o jego zachowaniu.
 - celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próbowanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,
 - sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy,
 - należy z uczniem omówić skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach, jakie zostaną wobec niego zastosowane,
 - sprawca powinien zostać zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
 - ważne jest znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
 - jeżeli jest kilku sprawców, rozmawiać z każdym osobno
 - nie konfrontować sprawcy z ofiarą.
- Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:
 - rodzice sprawcy powinni być powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami i decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka,
 - należy pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady,
 - warto opracować projekt kontraktu dla dziecka określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawicieli szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania wymagań i terminów realizacji zadań zawartych w umowie.
- Objęcie sprawcy pomocą psychologiczno- pedagogiczną.
 - praca z uczniem powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu zachowania, w zmianie postępowania i postawy ucznia,
 - pomoc ta może być udzielona przez pedagoga i psychologa szkolnego,
 - w szczególnym przypadku może być konieczność skierowania na dalsze badania specjalistyczne i terapię.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy:

- Wsparcie psychiczne (ofiara każdego rodzaju przemocy potrzebuje zawsze wsparcia osoby dorosłej).
- Podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie. Powinno mu się powiedzieć, że rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji i zapewnić go, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać. Ważne jest stanowcze zapewnienie, że szkoła nigdy nie będzie tolerowała aktów przemocy.

Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja dziecka i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy).

Dziecko- ofiara powinno otrzymać poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa : nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMSów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e-mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice).

- Monitoring zaistniałej sytuacji.

Bardzo ważne jest monitorowanie sytuacji ucznia w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu. Rodzice dziecka muszą być poinformowani o zdarzeniu i muszą dostać wsparcie i poradę za strony szkoły (pedagog szkolny, psycholog).

Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie.

Świadkowie powinni być objęci profesjonalną ochroną, a wszystkie działania powinny być tak prowadzone, aby zapewniały bezpieczeństwo nie tylko ofierze, ale i świadkom cyberprzemocy. Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny. Jeżeli tak nie będzie, to dziecko może bać się, że wobec niego też może wystąpić takie zdarzenie i zostanie nazwany „donosicielem”. Dlatego podczas takiej rozmowy pedagog powinien wzbudzić swoim zachowaniem zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa, wykazać zrozumienie i empatię. Należy powiedzieć uczniowi, że postąpił właściwie, że wymagało to od niego odwagi. Należy zapewnić go o dyskrecji i nie ujawniać jego danych osobowych (chyba, że jest to na prośbę policji). Niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka za sprawcą, ostentacyjne wzywianie go z lekcji. Niewłaściwe działania mogą spowodować, że następnym razem nie będzie osoby, która zgłosi się jako świadek wydarzenia.

Zawiadomienie Sądu Rodzinnego i Nieletnich oraz policji w przypadku ww. działań interwencyjnych.

Większość incydentów można załatwić w szkole. Są jednak sytuacje wymagające powiadomienia sądu rodzinnego. Dzieje się tak, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą, a sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania. Podobnie jest też, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania. W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

SYTUACJE ZAGRAŻAJĄCE ŻYCIU I ZDROWIU UCZNIÓW

I. NIESZCZEŚLIWE WYPADKI

Jeśli zdarzy się wypadek uczniowski na zajęciach w obiekcie szkolnym lub w czasie przerwy – każdy nauczyciel, który jest jego świadkiem wykonuje następujące czynności:

1. Organizuje pomoc w zależności od potrzeb (również udziela pomocy przedmedycznej).
2. W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia poszkodowanego wzywa pogotowie ratunkowe.
3. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą, prosi o nadzór nad nią nauczyciela uczącego w najbliższej sali.
4. Zabezpiecza miejsce wypadku – jeśli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku należy pozostawić nienaruszone w celu dokonania oględzin lub szkicu.
5. Powiadamia dyrektora (wicedyrektora) i społecznego inspektora bhp.
6. Jeśli wypadek zdarzy się w godzinach popołudniowych/wieczornych, gdy nie ma w szkole dyrekcji, nauczyciel sam decyduje o postępowaniu; w każdym trudniejszym przypadku wzywa Pogotowie Ratunkowe oraz zawiadamia telefonicznie rodziców poszkodowanego ucznia.
7. Jeśli wypadek zdarzy się w czasie wycieczki, biwaku, stosowną decyzję podejmuje kierownik imprezy i odpowiada za nią.
8. Sporządza notatkę o okolicznościach zdarzenia.

II. KLESKI ŻYWIOŁOWE (POWÓDŹ, POŻAR)

Po ogłoszeniu alarmu dźwiękowego przez dyrektora, lub upoważnionego pracownika należy postępować zgodnie z procedurą określoną w instrukcji pożarowej szkoły (ewakuacja).

III. ZNALEZIENIE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI TOKSYCZNYCH, BRONI, MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdza zaistnienie jednej z powyższych okoliczności, uniemożliwia dostęp osób postronnych i dzieci poprzez zaangażowanie jednego z pracowników szkoły do pilnowania miejsca znaleziska oraz powiadamia dyrektora szkoły.
2. Dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik powiadamia o zaistniałym zdarzeniu policję a także – stosownie do charakteru znalezionych materiałów lub substancji - Państwową Straż Pożarną, SANEPID i w razie potrzeby pogotowie ratunkowe.
3. W przypadku rozprzestrzeniania się substancji toksycznych ogłasza natychmiastową ewakuację wg procedury postępowania określonej w instrukcji pożarowej (ewakuacja).
4. Jeżeli jest to możliwe, organizuje działania, powstrzymujące dalsze rozprzestrzenianie się substancji.
5. Powiadamia telefonicznie organ prowadzący oraz organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałym zdarzeniu.
6. Sporządza notatkę dotyczącą okoliczności, miejsca i czasu zdarzenia.

IV. ANONIMOWY TELEFON Z POGRÓŻKAMI LUB INFORMACJAMI O ZAGROŻENIU UŻYCIEM MATERIAŁÓW NIEBEZPIECZNYCH

Przez telefon z pogróżkami rozumie się przekazaną telefonicznie groźbę stworzenia sytuacji zagrażającej życiu lub zdrowiu osób przebywających w szkole (np. o ukryciu ładunku wybuchowego, pojemnika z gazem toksycznym, podpaleniu, itp.)

1. Po przyjęciu telefonu pracownik szkoły odnotowuje w rejestrze rozmów telefonicznych czas, treść rozmowy i ewentualne spostrzeżenia, co do osoby dzwoniącej.
2. Powiadamia dyrektora szkoły.
3. Dyrektor lub upoważniona osoba podejmuje decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji szkoły wg procedury pożarowej.
4. Dyrektor (lub upoważniona osoba) powiadamia policję, straż pożarną i pogotowie

ratunkowe.

5. Nauczyciele pozostają z uczniami do czasu wyjaśnienia sytuacji.
6. Dyrektor o zaistniałej sytuacji powiadamia organ prowadzący szkołę oraz organ nadzoru pedagogicznego.

V. PROCEDURA POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW SZKOŁY W SYTUACJI NAPAŚCI, ATAKU TERRORYSTYCZNEGO LUB ZAGROŻENIA MIEJSCOWEGO

Terroryzm jest najczęściej definiowany jako użycie siły lub przemocy przeciwko osobom lub własności z pogwałceniem prawa, mające na celu zastraszenie i w ten sposób wymuszenie realizacji określonych celów.

Do tego typu działań należą porwania dla okupu, niszczenie mienia, sabotaż, szantaż (np. poprzez wzięcie zakładników, groźbę użycia broni lub materiałów wybuchowych itp.). Terrorysta to najczęściej uzbrojony, anonimowy zamachowiec.

1. Każdy pracownik jest zobowiązany do monitorowania bezpieczeństwa osób przebywających na terenie szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży będącej uczniami szkoły.
2. Monitorowanie bezpieczeństwa dotyczy w szczególności nauczycieli prowadzących zajęcia (także w terenie), pełniących dyżury na przerwach oraz pracowników obsługi.
3. Monitorowanie bezpieczeństwa obejmuje obserwację pozostawionych bez nadzoru pakunków, osób i ich zachowania w sąsiedztwie i na terenie szkoły.
4. O zagrożeniu należy powiadomić dyrektora szkoły, a jeśli sytuacja jest dynamiczna i tego wymaga to należy bezpośrednio wykonać połączenie na telefon alarmowy 112 lub policję 997 (przedstawić się, podać miejsce zdarzenia i zwięźle opisać zagrożenie).
5. W przypadku osób „obcych” przejawiających podejrzaną zachowanie (agresywnych, posiadających np. broń, nóż, pałkę, ładunek wybuchowy itp), które zagraża bezpieczeństwu należy w miarę możliwości uniemożliwić wtargnięcie intruza do szkoły, sali dydaktycznej lub nakłonić go do opuszczenia terenu szkoły.
6. Jeśli intruz dostał się do szkoły i swoim zachowaniem powoduje zagrożenie zdrowia lub życia pracowników, dzieci (np. wzięto zakładników), nauczyciele uspokajają uczniów i polecają zachowanie spokoju, ciszy oraz zalecają stosowanie się do wydawanych poleceń terrorysty. Nadrzędnym celem działań pracowników szkoły jest przeciwdziałanie panice, uszczerbkowi na zdrowiu i życiu własnym jak i powierzonych ich opiece uczniów.
7. Jeśli jest to możliwe, to należy przeprowadzić ewakuację dzieci i młodzieży z zagrożonego

- obszaru, dotyczy także zagrożenia związanego z rozpyleniem niebezpiecznej substancji.
8. Jeśli ewakuacja jest niemożliwa lub grozi dekonspiracją miejsca pobytu, to w miarę możliwości należy zamknąć pomieszczenie od wewnątrz, zgromadzić dzieci w najodleglejszym zakątku sali i zachować ciszę. Jeśli jest to możliwe należy dyskretnie wezwać pomoc.
 9. O ile jest to możliwe dyrektor lub inny pracownik szkoły, po powiadomieniu organu prowadzącego, podejmuje mediacje przeprowadzając rozmowę z terrorystą i przekazuje jego żądania odpowiednim władzom.
 10. Jednocześnie inny pracownik szkoły (wicedyrektor, sekretarz szkoły, kierownik gospodarczy lub inna osoba będąca świadkiem) powiadamia policję lub straż pożarną.
 11. W każdym przypadku, jeśli na skutek zamachu terrorystycznego lub zagrożenia miejscowego dochodzi do wcześniejszego zakończenia zajęć szkolnych, obowiązkiem nauczycieli jest skontaktowanie się z rodzicami i ustalenie formy bezpiecznego powrotu ucznia do domu.

VI. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POWZIĘCIA PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ PRZEJAWIA SKŁONNOŚCI SAMOBÓJCZE:

1. Zaufaj swemu podejrzeniu, że młody człowiek może przejawiać tendencje samobójcze.
2. Powiedz mu, że obawiasz się o niego i staraj się go wysłuchać.
3. Zadawaj pytania bezpośrednio. Nie obawiaj się pytać wprost, czy myśli o samobójstwie, a jeśli tak, to czy je zaplanował.
4. Staraj się nie okazywać, że to, co słyszysz, jest dla Ciebie szokujące. Unikaj dyskusji o tym, czy samobójstwo jest dobre, czy złe ani nie prowadź poradnictwa, jeżeli nie masz do tego kwalifikacji. Nie przyrzekaj, że zachowasz zamiary dziecka w tajemnicy, ponieważ może okazać się to niewykonalne.
5. Nie pozostawiaj dziecka samego, jeżeli uważasz, że zagrożenie samobójstwem ma charakter bezpośredni. Zapewnij dziecko, że coś z tym można zrobić, że jego samobójcze pragnienia nie są lekceważone i że z czasem zagrożenie najprawdopodobniej minie.
6. Zapewnij sobie pomoc specjalisty: pedagoga szkolnego/pedagoga specjalnego/psychologa szkolnego lub innej odpowiedzialnej osoby dorosłej. Wy tłumacz dziecku, że pomoc jest w zasięgu ręki i że niezbędne jest zwracanie się o tę pomoc w sposób bezpośredni, kiedy tylko pragnienie samobójstwa staje się silne.
7. Upewnij się, że dziecko jest bezpieczne i że osoby dorosłe odpowiedzialne za nie zostały

powiadomione i zajęły się nim.

8. Kiedy wydaje ci się, że dziecko uporało się z ostrą fazą kryzysu, śledź uważnie jego dalsze postępy. Wiele osób popełniło samobójstwo po tym, kiedy już wydawało się, że są odnowione i wzmocnione. Należy pamiętać, aby zawsze o zaistnieniu takich sytuacji informować dyrektora szkoły, koordynatora do spraw bezpieczeństwa a za ich pośrednictwem pedagoga szkolnego. To pedagog powinien monitorować dalsze posunięcia wobec ucznia będącego w grupie ryzyka

Jeśli zaistnieje realne zagrożenie próby samobójczej ucznia, należy podjąć następujące czynności:

1. Jednoznacznie określić rodzaj zdarzenia.
2. Nie pozostawiać ucznia znajdującego się w kryzysie samego i próbować przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce.
3. Zebrać wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia.
4. W razie konieczności wezwać pomoc – pogotowie ratunkowe, policję, straż miejską i w czasie tej interwencji zadbać, by przebiegała ona spokojnie i dyskretnie.
5. Ocenić ryzyko dalszego zagrożenia (możliwe, że konieczna będzie hospitalizacja dziecka).
6. Zawiadomić o zdarzeniu dyrekcję szkoły, wychowawcę dziecka oraz rodziców.
7. Chronić ucznia oraz inne osoby przed dodatkową traumą, związaną np. z kontaktem z mediami.

Zadania pedagoga szkolnego/psychologa szkolnego:

Uczeń, który podjął próbę samobójczą bezwzględnie powinien otrzymać konsultację psychiatryczną. Jeśli uczeń wróci do szkoły, należy w trakcie pierwszych z nim kontaktów pamiętać o daniu mu wsparcia, akceptacji, okazaniu zrozumienia. Należy uznać próbę samobójczą za fakt historyczny, aby utrzymać dystans do tego, co się stało, skoncentrować na głównych problemach ucznia i jeśli to możliwe pozytywnie je przeformułować, wskazać różne systemy oparcia, a co najważniejsze służyć, co mówi uczeń – często samo wysłuchanie jest skuteczne.

Należy również ocenić ryzyko ponownej próby samobójczej. Osoby, które raz podjęły próbę zamachu na swoje życie, łatwiej podejmują ponowną próbę. W związku z tym należy dokładnie przeanalizować przyczyny zachowania ucznia i ocenić występowanie czynników ryzyka podejmowania próby samobójczej a następnie zaproponować uczniowi adekwatną do potrzeb formę pomocy (na terenie szkoły i/lub poza nią).